

Sygn. akt: I C 344/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 października 2021 r. w G.

sprawy z powództwa T. J.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 30 750 zł. (trzydzieści tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 lutego 2020r do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5 855 zł. (pięć tysięcy osiemset pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
3. nakazuje ściąganie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 902,60 zł. (dziewięćset dwa złote sześćdziesiąt groszy) tytułem brakujących kosztów opinii biegłego.

UZASADNIENIE

Powódka T. J. domagała się od (...) S.A. w W. zapłaty kwoty 28.850,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lutego 2020 roku do dnia zapłaty, a także zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że dnia 14 grudnia 2020 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym uszkodzeniu uległ pojazd powódki marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W dacie zdarzenia pojazd objęty był dobrowolnym ubezpieczeniem AC potwierdzonym polisą nr (...).

Decyzją z dnia 2 stycznia 2020 roku ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił powódce kwotę 26.450,00 zł. Pozwany zakwalifikował szkodę jako całkowitą, ponieważ wartość szkody przekraczała 70 % wartości rynkowej pojazdu. Ubezpieczyciel ustalił wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym na kwotę 53.400,00 zł, a wartość pozostałości na kwotę 26.950,00 zł. Powódka zgadzała się z zakresem uszkodzeń objętych wyceną ubezpieczyciela. Kwestionowała natomiast wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym. Jej zdaniem wartość powinna zostać ustalona w kwocie 87.000,00 zł, co wynika z prywatnej opinii z dnia 7 lutego 2020 roku albo w kwocie 84.117,00 zł, tj. wartości wskazanej w polisie, która przewidywała stałą sumę ubezpieczenia. Odsetki liczone były na dzień kolejny po dniu wydania ostatecznej decyzji przez pozwanego.

(pozew – k. 3-8)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że kwota 84.117,00 zł to zapisana w umowie suma ubezpieczenia, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela. Argumentował, że rozliczenie szkody całkowitej nie jest oparte o sumę ubezpieczenia. Zawarcie umowy ubezpieczenia z opcją „stałej wartości pojazdu” oznacza jedynie wyłączenie ryzyka minimalnego spadku ceny pojazdu po zawarciu umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający, zawierając umowę, kierował się danymi przekazanymi przez klienta. Należało uwzględnić poważną szkodę pojazdu za granicą. Przedmiotowa umowa ubezpieczenia została rozszerzona o dodatkowy zakres ubezpieczenia, z opcją stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia, z tym, że stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia nie stosuje się w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej. Zatem wartość pojazdu ustalona na dzień zawarcia umowy wynosiła 50.200 zł.

(odpowiedź na pozew – k. 52-54)

Pismem z dnia 20 maja 2021 roku powódka rozszerzyła żądanie pozwu, domagając się zapłaty kwoty 30.750,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lutego 2020 roku do dnia zapłaty.

(pismo z dnia 20.05.2021r. – k. 153-156)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka T. J. zawarła z pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia autocasco samochodu osobowego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (rok produkcji 2014, nr VIN (...)) w wariantcie serwisowym z zastosowaniem opcji (...) Wartość 100 % i (...) S. (...), na okres od dnia 28 grudnia 2018 roku do dnia 27 grudnia 2019 roku. W umowie ubezpieczenia przyjęto stałą wartość pojazdu w wysokości 84.117 zł. Składka ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia AC została określona na kwotę 2.759,00 zł.

(fakt bezsporny nadto potwierdzony: polisą nr (...) – k. 12-14)

Wedle OWU stała wartość pojazdu zapewniała zachowanie wartości pojazdu ustalonej na dzień zawarcia umowy AC, bez uwzględnienia naturalnej utraty wartości rynkowej pojazdu pod warunkiem, że do jej ustalenia ubezpieczający podał zgodne ze stanem faktycznym informacje o pojeździe, o które (...) pytał przy zawarciu umowy AC.

Definicja wartości pojazdu wskazana została w § 3 pkt 30 OWU jako wartość pojazdu ustalona na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, ilości właścicieli, wcześniejszych napraw, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej.

Zgodnie natomiast z § 3 pkt 60 OWU suma ubezpieczenia określona w umowie, to kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności (...) na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia.

Zgodnie z § 3 pkt 61 OWU szkoda całkowita to uszkodzenie pojazdu w takim zakresie, że koszty jego naprawy ustalone według zasad określonych w § 18 ust. 2 przekraczają 70 % wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania.

Wedle § 18 ust. 4 OWU w razie powstania szkody całkowitej wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową jego pozostałości, a w przypadku zastosowania opcji (...) Wartość 100 % - w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy AC pomniejszonej o wartość rynkową jego pozostałości, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastąpiła zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę stanu technicznego uważa się powstałe w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczną naprawę lub zdekompletowanie pojazdu. Jeżeli taka zmiana nie nastąpiła, (...) określa odszkodowanie w oparciu o wartość pojazdu uwzględniając tę zmianę, ustaloną na dzień zawarcia umowy AC. Wartość rynkowa pozostałości pojazdu

jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego lub jego części (zespołów).

(fakty bezsporne)

Dnia 14 grudnia 2019 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której objęty ubezpieczeniem pojazd powódki uległ uszkodzeniu.

(fakt bezsporny)

Dnia 22 grudnia 2019 roku powódka zgłosiła szkodę pozwanemu. Decyzją z dnia 16 stycznia 2020 roku pozwany ustalił i przyznał powódce kwotę 26.450,00 zł tytułem odszkodowania. Pozwany ustalił, że doszło do szkody całkowitej, a wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym wynosiła 50.200,00 zł, natomiast w stanie uszkodzonym 23.400,00 zł.

Wiadomością e-mail z dnia 24 stycznia 2020 roku powódka wezwała pozwanego do wypłaty pełnej kwoty odszkodowania z uwzględnieniem w rozliczeniu szkody 100 % wartości pojazdu w kwocie 84.117,00 zł, albowiem pakiet AC obejmował usługę (...) 100 %". Poza tym powódka nie zgodziła się z ustaloną wartością pojazdu w stanie nieuszkodzonym, podnosząc niezasadne zniżenie wartości pojazdu. Decyzją z dnia 31 stycznia 2020 roku pozwany poinformował, że podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko.

(fakty bezsporne nadto potwierdzone: decyzją z dnia 31.01.2020r. – k. 30, e-mail z dnia 24.01.2020r. – k. 31, decyzja pozwanego z dnia 16.01.2020r. [w:] aktach szkody na płycie – k. 57)

Wysokość kosztów naprawy pojazdu powódki uszkodzonego w wypadku z dnia 14 grudnia 2019 roku, przy przyjęciu niespornego zakresu naprawy, a także niespornych stawek za prace naprawcze ustalonych przez ubezpieczonego wyniósł 76.359,52 zł.

Wartość rynkowa pojazdu powódki w stanie nieuszkodzonym na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia AC wynosiła 83.900 zł. Z kolei wartość pojazdu w stanie uszkodzonym na dzień wypadku wynosiła 26.700 zł.

Na dzień wypadku oraz w dacie dokonania oględzin przez ubezpieczyciela wartość pojazdu wynosiła 75.000 zł.

(dowód: pisemna opinia biegłego sądowego P. T. – k. 92-141, wraz z pisemną opinią uzupełniającą – k. 163-171)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych oraz opinii biegłego do spraw wyceny pojazdów samochodowych.

W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania autentyczności i wiarygodności przedłożonych przez strony dokumentów prywatnych w postaci akt szkody, polisy ubezpieczeniowej autocasco czy korespondencji stron. Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron niniejszego postępowania nie kwestionowała autentyczności powyższych dokumentów, ani też nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Powyższe dokumenty nie budziły także żadnych wątpliwości Sądu, albowiem nie nosiły żadnych śladów przerobienia, podrobienia czy innej ingerencji w ich treść. W ramach swobodnej oceny dowodów Sąd uznał, że powyższe dokumenty przedstawiają rzeczywistą treść łączącego strony stosunku prawnego oraz faktyczny przebieg postępowania likwidacyjnego. Żadna ze stron nie złożyła do akt sprawy zapisów ogólnych warunków ubezpieczenia, dlatego sąd ustalił te zapisy w szacunkowym zakresie bazując na pismach stron i korespondencji między nimi. Zapisy te nie były sporne, w przeciwieństwie do ich wykładni. Natomiast prywatne kalkulacje stron przedstawiały jedynie ich stanowisko w sprawie.

Wydana przez biegłego opinia pisemna wraz z pisemną opinią uzupełniającą została uznana za w pełni wiarygodną i stanowiła podstawę rozstrzygnięcia. Biegły poprawnie zanalizował stan faktyczny i sporządził opinię w oparciu o zawarty w aktach sprawy materiał dowodowy, zaś wnioski, do których doszedł wyczerpująco uzasadnił. Odnosząc

się do zarzutów pozwanego biegły wyjaśnił, że wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym w dacie szkody oraz w dacie oględzin była identyczna – wynosiła 75.000 zł. Biegły sporządził kalkulację w systemie (...), wskazując, że w OWU nie określono systemu, w jakim ustalana ma być wartość pojazdu. Pozwany również takiego zapisu nie wskazywał. Ustalenie wartości pojazdu w systemie E. przez agenta ubezpieczeniowego w dacie zawarcia umowy nie miało znaczenia dla sprawy. Tym bardziej, że jak wskazał biegły, system (...)Ekspert bazuje na uśrednionych ogólnopolskich wartościach rynkowych samochodów używanych. Co więcej system ten oparty jest na szczegółowej i profesjonalnej „Instrukcji określania wartości pojazdów nr (...)” i jest podstawą do sporządzania szczegółowych, wysoce profesjonalnych szacowań wartości rynkowych pojazdów. Zatem biegły uznał, że nie istnieją przeciwwskazania do ustalenia wartości pojazdu przy wykorzystaniu tego systemu. W tym miejscu wskazać należało, że zgodnie z zakreśloną tezą dowodową biegły zobowiązany był do ustalenia wartości pojazdu przez co należało rozumieć jego wartość rynkową. Tymczasem pozwany nie wykazał, aby wykorzystanie tego systemu nie pozwalało na obiektywne ustalenie tej wartości.

Biegły wyjaśnił także, że wpływ czasu, jaki nastąpił od daty pierwszej rejestracji w Polsce sprowadzonego indywidualnie pojazdu stopniowo zaciera różnice w stosunku do pojazdów zakupionych w stanie nowym w Polsce i tu eksploatowanych. Stosowane korekty wartości z tego tytułu nie powinny przekraczać 3-letniego okresu użytkowania w Polsce liczonego od daty zarejestrowania. Skoro od daty sprowadzenia pojazdu do szkody upłynęły ponad 3 lata, to zgodnie ze wspomnianą wyżej instrukcją, korekta dotycząca kraju pochodzenia nie powinna być stosowana. Biegły odniósł się do daty szkody, jednak tak samo sytuacja ma się do porównania okresu sprowadzenia pojazdu do daty zawarcia umowy. Obejmowała ona bowiem okres od 28 grudnia 2018 roku, natomiast pojazd sprowadzony został dnia 31 grudnia 2015 roku. Zatem od daty sprowadzenia pojazdu do daty zawarcia umowy także upłynęły 3 lata.

Co się zaś tyczyło zdarzenia szkodowego na terenie USA, biegły wziął pod uwagę nietechnologiczną naprawę z użyciem znacznej ilości masy szpachlowej. Stąd przyjął korektę ujemną w wysokości 10 %. Biegły zastosował także dodatnią korektę za przebieg, albowiem nie było podstaw do przyjęcia, że wskazania drogomierza odbiegały od przedstawionego w umowie. W opinii biegły przedstawił historię pojazdu, w szczególności zaewidencjonowany przebieg (vide: k. 129). Dane te nie dawały nawet podejrzenia, że przebieg pojazdu został zmanipulowany. Przebieg przedmiotowego pojazdu nie odbiegał też od normatywnego (był niższy).

Sąd uznał, że opinia biegłego jest jasna, logiczna i wewnętrznie niesprzeczna, co czyniło ją w pełni przydatnymi do rozstrzygnięcia sprawy i mógł na niej oprzeć ustalenia faktyczne.

Mając powyższe na uwadze Sąd pominął dowód z uzupełniającej opinii biegłego sądowego P. T., albowiem biegły wyczerpująco rozwiał wszelkie wątpliwości wynikające z zarzutów pozwanego, powtórzonych po wydaniu uzupełniającej opinii. Wniosek pozwanego zmierzał do przedłużenia postępowania w sytuacji wyjaśnienia spornych okoliczności.

Przechodząc do rozważań merytorycznych, wskazać należało, iż swoje roszczenia w niniejszej sprawie powódka wywodziła z zawartej z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowy ubezpieczenia autocasco (AC). Normatywną podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowiły zatem przepisy art. 805 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Przepis art. 824¹ § 1 k.c. stanowi jednocześnie, że o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez zakład ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

W niniejszej sprawie nie było pomiędzy stronami sporu co do tego, że szkoda powstała w dniu 14 grudnia 2019 roku (wskazanie 2020 roku należało traktować jako omyłkę pisarską) miała charakter szkody całkowitej. Kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało natomiast określenie wysokości szkody, a w szczególności wartości rynkowej pojazdu w stanie nieuszkodzonym.

Strona powodowa wywozila bowiem, ze skoro ubezpieczajacy wybral opcje ubezpieczenia przewidujaca stala wartosc pojazdu w calym okresie ubezpieczenia ustalona na kwote 84.117 zl i ta wlasnie kwota powinna zostac przyjeta do ustalania tej wartosci na dzien powstania szkody w celu ustalenia naleznego odszkodowania, ewentualnie kwota ta powinna wynosic 87.000 zl. Z kolei, pozwany ubezpieczyciel replikowal, ze wskazana kwota 84.117 zl to suma ubezpieczenia stanowiac gorna granice jego odpowiedzialnosci. Poza tym pozwany podnosil, ze przy zawieraniu umowy ubezpieczenia nie uwzględniono szkodowosci pojazdu oraz prywatnego importu z USA, co powodowalo obnizenie tej wartosci.

W ocenie Sadu argumentacja pozwanego nie zaslugiwala na uwzględnienie. Nie ulegalo watpliwosci, ze strony zawarly umowe ubezpieczenia autocasco z opcja (...) Wartość 100 % tj. stalej wartosci pojazdu, co przewidywaly zapisu OWU. Przy czym stalej wartosci pojazdu w calym okresie ubezpieczenia nie stosuje sie w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody calkowitej.

Zgodnie z definicja zawarta w § 3 pkt 30 OWU wartosc pojazdu to wartosc pojazdu ustalona na podstawie aktualnych na dzien ustalenia tej wartosci notowan rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposazenia, przebiegu, ilosci wlascicieli, wcześniejszych napraw, stan technicznego i charakteru eksploatacji; w przypadku braku notowan rynkowych danego pojazdu wartosc pojazdu ustala sie metoda wyceny indywidualnej. Natomiast zgodnie z § 18 ust. 4 w razie powstania szkody calkowitej wysokość odszkodowania ustala sie w kwocie odpowiadajacej wartosci pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartosc rynkowa jego pozostalosci, a w przypadku zastosowania opcji (...) Wartość 100 % - w kwocie odpowiadajacej wartosci pojazdu na dzien zawarcia umowy AC pomniejszonej o wartosc rynkowa jego pozostalosci, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastapila zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę stanu technicznego uważa sie powstale w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczna naprawę lub zdekompletowanie pojazdu. Jezeli taka zmiana nie nastapila, (...) określa odszkodowanie w oparciu o wartosc pojazdu uwzględniajac tę zmianę, ustalona na dzien zawarcia umowy AC. Wartość rynkowa pozostalosci pojazdu jest ustalana indywidualnie, w zaleznosci od rozmiaru uszkodzen i stopnia zuzycia eksploatacyjnego lub jego czesci (zespolow).

Zwazyć nalezalo, iz wykladnia postanowien wzorca umownego stosowanego przez pozwany zaklad ubezpieczen byla juz przedmiotem rozważan Sadu Najwyzszego. W wyroku z dnia 24 kwietnia 2018 roku w sprawie o sygnaturze V CSK 305/17 (LEX nr 2515699) – analizujac analogiczne zapisy Ogólnych Warunkow Ubezpieczenia – Sad Najwyzszy stwierdzil, ze zastrzezenie w umowie opcji (...) Wartość 100 %” ma m.in. to znaczenie, iz wartosc pojazdu „w dniu ustalenia odszkodowania”, bedaca podstawa wyliczenia odszkodowania w przypadku szkody calkowitej, odpowiada wartosci ustalonej w dniu zawarcia umowy AC”, poniewaz wartosc ta jest stala w calym okresie ubezpieczenia, a wiec w dniu ustalenia odszkodowania wynosi tyle samo, co w dniu zawarcia umowy”. Postanowienia wzorca umownego bedace przedmiotem powyższego rozstrzygnięcia maja analogiczna treść jak postanowienia OWU, majace zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Zdaniem Sadu Najwyzszego: „zastrzezenie w Umowie opcji (...) Wartość 100 %” jest rownoznaczne z wprowadzeniem dopuszczonego w art. 824¹ § 1 k.c. wyjatku od reguly, iz suma pieniezna wypacona przez ubezpieczyciela nie moze byc wyzsza od poniesionej szkody. Nawet gdyby przyjac, ze w kontekście § 20 ust. 4 OWU (w niniejszej sprawie 18 ust. 4 OWU – przyp. Sad) miarodajna jest rzeczywista wartosc rynkowa pojazdu w dniu zawarcia Umowy (a nie ustalona w Umowie), nadanie jej stalego charakteru oznacza, iz pozniejszy spadek wartosci pojazdu wskutek jego starzenia sie, eksploatacji i zmiany tendencji rynkowych nie wywrze wplywu na wysokość naleznej poszkodowanemu sumy pienieznej, ktora w takim przypadku moze byc wyzsza od poniesionej szkody. Istotne w sprawie postanowienia OWU sklaniaja jednak do wniosku, ze wyjatke związany z zawarciem Umowy jest dalej idacy. Wynika z nich bowiem, ze podstawa ustalenia odszkodowania w przypadku szkody calkowitej nie jest ustalona przez „P.” zwykla, rynkowa „wartosc pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania”, lecz wartosc pojazdu ustalona przez „P.” „w dniu zawarcia umowy AC”, ktorej podstawa maja byc notowania rynkowe albo indywidualna wycena. Przytoczone postanowienia OWU nie stwarzaja jednoznacznej podstawy dla dokonanego in casu przez Ubezpieczyciela ponownego przeliczenia przyjetej w Umowie stalej wartosci pojazdu. Co wiecej, w § 3 pkt 58 OWU definiujacym pojecie „stala wartosc pojazdu” mowa jest o wartosci pojazdu ustalonej „w dniu zawarcia umowy AC”,

a nie „na dzień zawarcia umowy”. Unormowanie OWU sugeruje zatem - nawet starannemu adresatowi OWU - definitywność ustalenia wartości pojazdu (wg stanu na dzień zawarcia umowy) na podobieństwo ubezpieczenia w wartości otaksowanej (por. art. 301 ustawy z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks morski, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 66), które uznaje się za dopuszczalne także w ubezpieczeniach lądowych”. Nie ulegało wątpliwości, że takie rozumienie „stałej wartości pojazdu” odpowiada potocznemu rozumieniu tego wyrażenia. Dla przeciętnego ubezpieczonego określenie to będzie bowiem równoznaczne z przyjęciem jednej, niezmiennej w całym okresie ubezpieczenia wartości pojazdu. W świetle powyższego należało przyjąć, że dla ustalenia wysokości odszkodowania miarodajna jest „stała wartość pojazdu” określona w polisie ubezpieczeniowej. Powyższego wniosku nie mogą zmienić jakiegokolwiek zapisy OWU, w tym te, w których wskazano, że stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia nie stosuje się w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej. Nie ma bowiem żadnych podstaw zarówno na gruncie ustawowym, jak również na tle tego konkretnego stosunku prawnego, aby utożsamiać dwie różne czynności tj. ustalenie, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej z ustalaniem wysokości odszkodowania. W obu przypadkach może być przyjmowana różna wartość rynkowa pojazdu w stanie nieuszkodzonym.

Nie ulegało wątpliwości, że w razie wyboru wariantu ze stałą wartością pojazdu poziom ochrony ubezpieczeniowej nie może być taki sam, jak w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia bez takiej opcji. Tymczasem, gdyby podzielić stanowisko strony pozwanej i dopuścić możliwość dowolnej, nieznaną umocowania w postanowieniach umowy i wzorca umownego weryfikacji wartości pojazdu po dacie zawarcia umowy, to umowa ubezpieczenia autocasco z opcją stałej wartości pojazdu i bez tej opcji w ogóle by się nie różniły, mimo że ubezpieczający opłacał dodatkową składkę ubezpieczeniową. Takie stanowisko byłoby nie do przyjęcia w świetle przepisów o ochronie konsumentów (np. z punktu widzenia abuzywności) i zasad współżycia społecznego (np. zasad uczciwości kupieckiej). Niewątpliwie, byłaby to próba wykorzystania silniejszej pozycji przedsiębiorcy, profesjonalisty względem konsumenta.

Nie było także podstaw do przyjęcia, że ryzyko nieprawidłowego określenia stałej wartości pojazdu powinno obciążać ubezpieczonego. W przywołanym powyżej wyroku w sprawie V CSK 305/17 Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli z ogólnych warunków ubezpieczenia wynika, że wartość pojazdu ustala zakład ubezpieczeniowy, i to na nim spoczywa obowiązek jej określenia zgodnie z zasadami tam określonymi, przy dołożeniu staranności właściwej profesjonalistom, to negatywnych skutków niestarannej czy powierzchownej oceny i zawyżenia stałej wartości pojazdu nie może przerzucać na ubezpieczonego. Z postanowień wzorca umownego wynikało, że wartość pojazdu ustala zakład ubezpieczeń, a zatem zgodnie z powyższym judykatem należy przyjąć, że to na pozwanym spoczywa obowiązek określenia wartości pojazdu zgodnie z zasadami wynikającymi z OWU. Skoro, jak wskazano powyżej, żadne postanowienia umowy ani wzorca umownego nie przewidują możliwości weryfikacji wartości pojazdu w okresie obowiązywania umowy, to niewątpliwie na ubezpieczycielu spoczywa obowiązek ustalenia tej wartości w dacie zawarcia umowy z zachowaniem należytej staranności, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności istotnych dla takiej wyceny. W przedmiotowej sprawie strona pozwana podnosiła, że pojazd został sprowadzony z USA (import prywatny), a także, że wcześniej uległ poważnej szkodzie. Strona pozwana nie wykazała, aby w trakcie zawierania umowy ubezpieczenia nie były jej znane te okoliczności lub nie była w stanie z łatwością ustalić tych faktów. Powyższe okoliczności nie mogą więc stanowić podstawy do zmiany przyjętej w umowie wartości pojazdu. Umowa została zawarta za pośrednictwem agenta, który przy zawarciu umowy powinien był dokonać oględzin pojazdu, ewentualnie sprawdzić dane pojazdu w dostępnych ubezpieczycielowi bazach. Zaniechania osób, którymi pozwany posługiwał się przy zawieraniu umowy nie mogą w żaden sposób obciążać ubezpieczonego i nie można skutków niedbalstwa czy też niedołożenia należytej staranności przez ubezpieczyciela przy zawieraniu umowy, przerzucać na ubezpieczonego.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie było także żadnych podstaw, aby stwierdzić, że stan techniczny przedmiotowego pojazdu został nieprawidłowo ustalony w umowie ubezpieczenia na skutek celowego i świadomego działania ubezpieczającej. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 815 § 1 k.c. ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności

uważa się za nieistotne. Wedle art. 815 § 3 k.c. ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem paragrafów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia paragrafów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym. W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał ani nawet nie twierdził, że powódka celowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia nie podała informacji, o które „ (...) pytał”.

Wniosek taki jest tym bardziej uprawniony, bowiem jak wynika z opinii biegłego sądowego do spraw wyceny pojazdów mechanicznych wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym wynosiła 83.900 zł, a więc nieznacznie różniła się od wartości ustalonej przez agenta ubezpieczeniowego (84.117 zł). Jednocześnie biegły ustalił, że wartość pozostałości na dzień zdarzenia szkodowego wynosiła 26.700 zł.

Wedle § 18 ust. 4 OWU wartość należnego powódce odszkodowania – w przypadku skorzystania z opcji (...) Wartość 100 %” – stanowiła różnica pomiędzy wartością pojazdu na dzień zawarcia umowy AC pomniejszoną o wartość rynkową jego pozostałości.

Niezależnie zatem od przyjęcia wariantu wartości rynkowej pojazdu (ustalonej przez biegłego lub ustalonej przy zawieraniu umowy) różnica tych wartości oraz wartości pozostałości ustalonej przez biegłego nie przekraczała kwoty żądanej pozwem, uwzględniając kwotę wypłaconą w postępowaniu likwidacyjnym.

Dlatego na podstawie art. 805 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c. w punkcie 1. wyroku powództwo uwzględniono w całości.

Datę wymagalności roszczenia Sąd ustalił na podstawie art. 817 § 1 k.c., zgodnie z którym ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Szkoda została pozwanemu zgłoszona w dniu 22 grudnia 2019 roku. Termin do wypłaty odszkodowania upłynął zatem w dniu 30 września 21 stycznia 2020, zaś z dniem następnym roszczenie stało się wymagalne. Jednocześnie należało zauważyć, że ostateczna decyzja ubezpieczyciela wydana została dnia 31 stycznia 2020 roku. W tym stanie rzeczy, przyjęć należało, że pozwany najpóźniej do tego dnia ustalić wysokość szkody i wypłacić całość odszkodowania. Stąd, odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono – zgodnie z żądaniem pozwu – od dnia 1 lutego 2020 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. na mocy art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającego niniejszy spór pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.855,00 zł, na którą składały się: opłata sądowa od pozwu (1.443,00), opłata sądowa od rozszerzonego powództwa (95,00 zł), opłata za czynności fachowego pełnomocnika powódki – adwokata w stawce minimalnej ustalona w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (3.6.00,00 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego (700,00 zł).

Ponadto w punkcie 3. wyroku na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3, art. 8 ust. 1 i art. 83 i 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 z późn. zm.) rozstrzygnięto o nieopłaconych kosztach sądowych (niepokryta zaliczką część wynagrodzenia biegłego w wysokości 902,60 zł), obciążając nimi pozwanego jako przegrywającego proces w całości.